

[Nathalie Lind.]

der kan være bred forståelse herfor. Jeg noterede mig med glæde, at hr. Hjortnæs, socialdemokratiets ordfører, troede på værdien af smidige regler, men dog sagde, at han ikke var umiddelbart sympatisk indstillet over for det, men dog villig til at drøfte de tanker, der lå bagved.

For det andet tilsigter vores forslag ingen ændring af retstilstanden, for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt en blokade er lovlig eller ulovlig. Dette spørgsmål er reguleret ved aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, som vi fuldt ud respekterer. Vi forstår og værdsætter værdien af en stærk, demokratisk fagbevægelse. Vi ønsker ikke at gribe ind over for aktionsretten gennem blokade m.v., som den almindeligvis praktiseres. Men vi ønsker, at det skal ske med lovlige midler.

For det tredje. Vi ved, at der i dag anvendes eksklusivaftaler. Derfor har vi udtrykkelig sagt, at disse aftaler ikke skal kunne anfægtes i en løbende overenskomstperiode. Vi er også opmærksom på, at et forbud kan give vanskeligheder for arbejdsmarkedets parter; der har været en mangeårig praksis på dette område, derfor er det også rimeligt at give parterne mulighed for at forhandle eller bortforhandle disse aftaler inden for et nærmere fastsat tidspunkt.

Endvidere har vi i bemærkningerne til forslaget opfordret regeringen til at drøfte hele denne problemkreds, forhandle spørgsmålene med de berørte organisationer, således at man både kan få den fornødne klarlægning af problemerne og af deres talrige konsekvenser.

Arbejdsministeren ville rette en misforståelse i vores bemærkninger vedrørende norsk ret. Ifølge arbejdsministeren skulle eksklusivaftaler være tilladt på det uorganiserede arbejdsmarked, medens arbejdsministeren citerede, at man fra norsk LO og arbejdsgiverforeningen havde accepteret et forbud mod dem, og også det i sig selv er en politisk vigtig ting. Man havde accepteret et forbud mod dem i hovedaftalens § 1 — arbejdsministeren har været så elskværdig at give mig sin ordførertale, derfor kan jeg citere rigtigt — at denne retstilstand om, at eksklusivaftaler skulle være lovlige i Norge på det uorganiserede område, blev

fastslået af arbejdsretten i Norge allerede i 1936, og arbejdsministeren henviser også til en norsk voldgiftsretsdømme fra 1952.

Jeg beklager, at arbejdsministeren ikke er gået længere frem i tiden i sine retsstudier. Jeg vil have lov at nævne en artikel i Erhvervsbladet for den 27. oktober 1975, hvor direktør Allan Rise henviser til en artikel, som jeg skal citere om lidt, og siger, det er tydeligt, at ingen af debatdeltagerne har læst denne artikel, fordi den så nok ville være blevet flittigt citeret. Det er en artikel fra Ugeskrift for Retsvæsen ikke for 1952, men for 1974, af Per Jacobsen om eksklusiv- og fortrinsklausuler i kollektive arbejdsaftaler, vi er altså fremme i 1974. Dér skriver Per Jacobsen om norsk ret:

„ . . . , at eksklusivaftaler er retsstridige som medførende utilbørlige indgreb i den enkelte borgers frihed. Denne tilstand synes accepteret i praksis.“

Og han konkluderer:

„For norsk rets vedkommende bliver konklusionen derfor, at borgernes organisationsfrihed er beskyttet i såvel positiv som negativ henseende efter almindelige retsgrundsetninger.“

Jeg skal ikke spille tiden med at gå tilbage til fortiden, hvor man havde strafferegler osv., men den artikel, jeg citerede her, var fra Ugeskrift for Retsvæsen 1974, 2. november 1974, s. 295-296. Det, jeg vil føje til, er, at det altså er muligt selv i et gennemorganiseret samfund som det norske at undgå eksklusivaftaler, at sikre borgernes fri organisationsret.

Jeg skal slutte med at udtale et ønske om, at regeringen vil forstå den positive holdning, vi fra venstres side har over for arbejdsmarkedet, over for dets organisationer, over for dets hidtidige evne til på stort set tilfredsstillende måde at løse arbejdsspørgsmålene på egen hånd. Vi anfægter altså ikke denne organisationernes anerkendte ret. Men vi har samtidig det grundlæggende princip, at vi ønsker at sikre den enkelte borgers frie ret til arbejde og erhverv, ønsker at sikre borgerne retten til både at lade sig organisere og til at være uorganiseret. Derfor udtrykker jeg til sidst et ønske og en opfordring til regeringen om at gå ind i en positiv drøftelse af disse alvorlige problemer.